

בניסיון לפתוח חזית נוספת, איראן מערערת את יציבות ירדן

03.04.2024 | ד"ר יוסי מנשרוף

ביום שישי הקרוב, יום שישי האחרון לחודש רמדאן, יצוין יום ירושלים העולמי, כפי שנקבע על ידי מייסד המשטר האסלאמי באיראן, האייתוללה חומייני. בתהלוכות, בטקסים ובהצהרות, יצינו אנשי ציר ההתנגדות בהובלת איראן את שאיפתם להשמיד את ישראל.

ביום הזה, המפגינים, מלובים על ידי הצהרות משלהבות החל במנהיג העליון עלי חמינאי, עבור במזכ"ל חיזבאללה חסן נסראללה ויתר ראשי מערך השלוחים של איראן, שורפים את דגלי ישראל וארה"ב כדי לבטא את השאיפה הזו. כפי שהדגישו בכירים בצמרת הביטחונית של איראן בשנים האחרונות, השאיפה הזו כבר איננה תיאורטית בעיניהם אלא הפך ליעד בר-מימוש.

ניכר כי הערכתם מתבססת על הצלחת איראן לכתר את ישראל תחת איום משמעותי מכל עבר. יתרה מכך, המלחמה הנוכחית אף משמשת אירוע ראשון של "התלכדות הזירות", שבה מותקפת ישראל בו זמנית מכל גבולותיה.

החות'ים בתימן, המליציות העיראקיות השיעיות, חיזבאללה בלבנון, ובמידה פחותה (בגלל מצבו הרגיש של אסד) כוחות פרו-איראניים בסוריה, התגייסו כדי לסייע לחמאס והג'יהאד האסלאמי בשעתם הקשה. מערך השלוחים האיראני הזה התגייס למערכה, אם כי לא התייצב במלוא כוחו, בעיקר בשל החלטת חיזבאללה להגביל ולתחס את השתתפותו במלחמה.

קעת נראה שטהראן מבקשת להסתייע במלחמה, ובמחאה המשמעותית בירדן נגד ישראל, כדי לחזק את כיתור ישראל, ולבסס את דריסת רגלה במדינה. טהראן רואה בירדן יעד חיוני למימוש הוראתו של מחינאי לחמש את יהודה ושומרון, ולהבעיר את האזור הזה.

הלחץ האיראני הכבד על ירדן נותן היטב את אותותיו. תוכנית הפלישה השיעית, במסגרתה התכוון ציר ההתנגדות להחדיר לישראל דרך ירדן פעילי מליציות פרו-איראניים נחשפה לאחרונה בתקשורת הישראלית, וכך כנראה סוכלה. לאחר מכן, ישראל אף סכלה משלוח אמל"ח מתקדם שהתכוונה טהראן להבריח ליהודה ושומרון דרך ירדן, שנועד לשדרג באופן מהותי את יכולות הטרור במרחב הזה, ולהבעירו.

בהזדמנות זו נחשפו שמות הבכירים שמובילים את תשתית הטרור האיראני הזו. כפי הנראה, היה בכך מסר מאיים. כזכור, לפי הודעת צה"ל, תשתית זו הובלה בידי אגף המבצעים המיוחדים של ארגון המודיעין של משמרות המהפכה (אגף 4000) בראשות עומד ג'ואד רפארי, וכן יחידת המבצעים המיוחדים בכוח קודס על אדמת סוריה (18840) אשר נמצאת תחת חסותו של ראש יחידה 840, אסרר באקרי.

גם מתקפות הכטב"מים בהובלת איראן נגד ישראל, דרך המרחב האווירי של ירדן מפרות את ריבונותה. הדוגמא המוחשית לכך אירעה אתמול, באמצעות הכטב"מ שהופל בגבול ירדן-ישראל, בקרבת שדה התעופה רמון. כזכור, בינואר השנה נהרגו במתקפה כטב"מית שלושה חיילים אמריקאים בבסיס בצפון בירדן. אם לא די בכך, הודיע שלשום אבו עלי אל-עסכרי, בכיר במליצית גדודי חיזבאללה, שמשמשת חוד החנית במערך הטרור האיראני בעיראק, להעניק ל"לוחמי ההתנגדות האסלאמית בירדן" טילי נ"ט, נשק קל ובינוני, ורקטות כדי לתקוף את ישראל.

כעת נראה שטהראן מבקשת למנף את ההפגנות הסוערות, שמתקיימות ברציפות בעת האחרונה מול השגרירות הישראלית ברבת עמון. תועמלני המשטר האיראני מתארים במדיה החברתית את עבדאללה מלך ירדן כבכיר בצה"ל, כדי לבטא את שאט נפשם ממדיניותו במלחמה. כל האירועים הללו מגבירים מביאים לשיא את החשש בקרב המלך עבדאללה והממשלה בירדן, מחומרת החתרנות האיראנית בירדן.

לא לחינם יצא שער היומון הלבנוני אל-אח'באר, המהווה שופר מוביל בידי חיזבאללה, הבוקר, לקראת יום ירושלים העולמי, בכותרת מחץ "מבול ירדן: חזית חדשה של ההתנגדות". המילה 'מבול' (טופאן בערבית), קבלה קונוטציה ברורה מאז ה-7 באוקטובר לאחר ששימשה את חמאס כדי להכתיר את מתקפת הטבח שלו (מבול אל-אקצא). לפיכך, כוונתו של ציר ההתנגדות בידי איראן היא ברורה.

נראה שהאינטרס המשותף בין ישראל לירדן מעולם לא היה הדוק כל כך. לאור הסכנה שנסקפת למלך עבדאללה, האינטרס הזה עשוי להאפיל על המחלוקת בין שתי המדינות סביב המלחמה בעזה. זוהי השעה לקיים שיח פורה בין שתי המדינות, כדי לסכל את מזימות ציר ההתנגדות ולהחזיר את היציבות לירדן.

התפרסם באתר וואלה, בתאריך 3.4.2024.